

Digitalizacija zdravstva je naša budućnost

Kroz proces digitalizacije dogodile su se brojne pozitivne promjene u zdravstvu, ali potrebno je i dalje raditi na edukaciji svih zdravstvenih djelatnika

Autor **Margarita Weisz** - 19/11/2021

medicina, ljud

Digitalizacija je, zahvaljujući ubrzanom razvoju tehnologije, uzela maha u svim dijelovima ljudskih života, što je posebno izraženo u medicini. Dramatična promjena dogodila se u pandemiji uzrokovanoj COVID-19 virusom, ali već dugo proces promjena u zdravstvu događa se kroz digitalizaciju.

– Ideja digitalizacije je omogućiti liječniku da se fokusira na pacijenta, da su mu svi podaci dostupni i prije nego pacijent uđe u ordinaciju. Na taj način liječnik sebi olakšava rad jer se smanjuje vrijeme koje mu je potrebno pri rješavanju sporednih stvari. Pacijent bi, s druge strane, trebao biti središte zdravstvenog sustava, a vjerujem da digitalizacija ide u tom smjeru – rekao je Mladen Kovaček koji se već godinama bavi temama digitalizacije kao dopredsjednik Udruge digitalnog zdravstva.

Sličnog je stava i predsjednica Povjerenstva za javnozdravstvenu djelatnost Hrvatske liječničke komore Vesna Štefančić Martić.

– Liječnici u digitalizaciji prepoznaju mnoga rješenja koja će im olakšati obavljanje svakodnevnog posla kao nešto pozitivno i dobro. Međutim, kako bismo osigurali da većina liječnika prepozna takva rješenja, potrebno je s jedne strane ih educirati o njima, ali i uključivati one organizacije liječnika oko kojih se oni okupljaju, kako bi jasnije i brže informacija doprijela do njih – ističe Štefančić Martić.

U medicini se stvari mijenjaju iz dana u dan

doktorica, medicina

Digitalizacija u zdravstvu u Hrvatskoj započela je još 2003. godine s ciljem povećanja učinkovitosti zdravstvenog sustava. Primjerice, 2011. godine e-recept zamijenio je dosadašnji papirnati liječnički recept. Dovoljno se samo javiti liječniku i nakon toga podići propisan lijek u najbližoj ljekarni. Mnogim kroničnim bolesnicima, kao i liječnicima, to je uštedjelo puno vremena.

Upravo je cilj digitalizacije olakšati posao liječnicima bez da se iz njihovog fokusa izgube pacijenti. Liječnici se manje bave rutinskim poslom, a više vremena imaju za posvetiti se pacijentu.

– Hrvatska je među liderima u Europskoj uniji kada je o e-receptu riječ. S Estonijom i Finskom smo povezani u razmjeni podataka za e-recept dok se druge zemlje EU još nisu priključile u taj sustav. Također, povlače se sredstva iz EU fondova, javljaju se nove inicijative i digitalizacija u zdravstvu u Hrvatskoj napreduje – smatra Kovaček.

Pozitivne promjene dogodile su se kroz proces digitalizacije, ali uvijek ima i otežavajućih okolnosti. Jedna stvar koju možemo ubrojati u negativne strane korištenja tehnologije u medicini je odnos pacijenta i liječnika koji je kroz proces digitalizacije nažalost narušen. Pacijent koristi nove platforme i sve manje dolazi liječniku, a liječnik ima uvid u kompletnu zdravstvenu sliku pacijenta, ali nikada to ne može zamijeniti procjenu stanja pacijenta s kojim liječnik uživo razgovara.

Također, kao i u svakom IT sektoru može se dogoditi da stvari ne funkcioniraju kako bi trebale. Svaki novi projekt posebno je osjetljiv na početku uvođenja. Zamke se mogu izbjeći uključivanjem svih sudionika, prvenstveno zdravstvenih radnika, u kreiranje tog procesa. Liječnicima, medicinskim sestrama, farmaceutima kao i pacijentima važno je da je proizvod jednostavan za upotrebu jer će ga tada češće koristiti. Ako im je on kompliciran, tražit će načine da ga izbjegnu i tada se stvari neće pomaknuti s mjesta. Uz obim posla koji obavljaju neće se moći baviti detektiranjem novog proizvoda. Edukacija i jednostavnost ključ su korištenja novih tehnologija.

– Sustavi koji se bave podacima su izrazito važni i trebaju biti dobro napravljeni kako bi odgovarali korisnicima, a kao i svi ekspertni sustavi moraju biti cjeloviti. I ono što je ključno, IT je samo jedna od komponenti u podatkovnom procesu. Treba vrlo oprezno i pametno implementirati podatke, a najvažnija je kompetencija svih u lancu, od onih koji kreiraju podatke, čiste podatke, do onih koji koriste podatke i koji ih upotrebljavaju. Gotove podatke svi volimo koristiti, ali iza njih stoji nevjerojatan trud i rad – istaknuo je IT stručnjak Mario Ravić.

Cijena je također jedan od faktora koji se, nažalost, pripisuju negativnoj strani korištenja digitalizacije, ali kada se podvuče crta sasvim je jasno da uštedom vremena i u mnogim slučajevima olakšavanjem života pacijentima te rada doktorima, postoje velike prednosti korištenja takvih tehnologija nad cijenom.

Veliki pomak digitalizacije u zdravstvu dogodio se izdavanjem digitalnih covid putovnica. Ljudi su morali ući u sustav e-Građani, u svoj osobni profil, te su shvatili da tamo mogu pronaći korisne

informacije. Čitavim sustavom e-Građani dogodile su se vrlo značajne promjene. Portal za pacijente, primjerice, obuhvaća medicinske i administrativne podatke u digitalnom obliku, a također je dostupan putem sustava e-Građani. Tim putem korisnici mogu imati uvid u podatke koji ih zanimaju, poput izdanih lijekova, otpusnih pisama kao i podataka vrlo korisnih za njihove liječnike, poput krvne grupe ili alergija na hranu i lijekove.

– Pozivam pacijente da putem sustava e-Građani koriste Portal za pacijente jer na taj način imaju uvid u svoje zdravstvene podatke. Sigurno će ondje pronaći mnoštvo korisnih stvari za sebe, a u budućnosti onda lakše komunicirati sa svojim liječnikom – zaključio je Kovaček.

** članak napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama*

Margarita Weisz